

Jak wygląda procedura ustanowienia kuratora dla osoby niepełnosprawnej? Kto i w jakich sytuacjach może wnioskować o jego ustanowienie?

Zgodnie z art. 183 § 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, sąd opiekuńczy ustanawia kuratora dla osoby niepełnosprawnej, jeżeli osoba ta potrzebuje pomocy do prowadzenia wszelkich spraw albo spraw określonego rodzaju lub do załatwienia poszczególnej sprawy. Sąd określa zakres obowiązków i uprawnień takiego kuratora (wydając kuratorowi odpowiednie zaświadczenie).

Sądem opiekuńczym jest sąd rodzinny. Sądem właściwym miejscowo w sprawie o ustanowienie kuratora dla osoby niepełnosprawnej jest sąd opiekuńczy miejsca zamieszkania tej osoby, a w braku miejsca zamieszkania – sąd opiekuńczy miejsca jej pobytu. Jeżeli brak i tej podstawy, właściwy jest sąd rejonowy dla m.st. Warszawy.

Podkreślić należy, iż przepis art. 183 § 1 k.r.o. dotyczy kuratora dla osoby niepełnosprawnej fizycznie. W przypadku niepełnosprawności psychicznych zastosowanie znajdują przepisy regulujące instytucję ubezwłasnowolnienia całkowitego (opiekun) i częściowego (kurator).

Co ważne, kurator dla osoby niepełnosprawnej ustanowiony na podstawie w/w przepisu nie jest przedstawicielem ustawowym tej osoby. Z treści przepisu art. 183 § 1 k.r.o. jednoznacznie wynika, że kurator ma na celu niesienie pomocy osobie niepełnosprawnej przy załatwianiu dotyczących jej spraw, przy czym nie chodzi tutaj o zastępstwo ustawowe w znaczeniu ustanowienia w osobie kuratora przedstawiciela ustawowego, lecz o ułatwienie osobie niepełnosprawnej załatwienia spraw ze względu na powstające z powodu niepełnosprawności trudności natury faktycznej. Osoba niepełnosprawna zachowuje pełną zdolność do czynności prawnych i może z własnej woli podejmować czynności, jakie uzna za właściwe (postanowienie Sądu najwyższego z dnia 24 maja 1995 r., III CRN 22/95, LEX nr 4231).

Z wnioskiem o ustanowienie kuratora, może wystąpić osoba niepełnosprawna, albo za jej zgodą – odpowiednia organizacja pozarządowa, do której zadań statutowych należy ochrona praw osób niepełnosprawnych, udzielanie pomocy takim osobom lub ochrona praw człowieka.

Jeżeli stan osoby niepełnosprawnej wyłącza możliwość złożenia przez nią wniosku lub wyrażenia zgody, sąd może ustanowić kuratora z urzędu. Sąd opiekuńczy może ustanowić kuratora dla osoby niepełnosprawnej z urzędu także w sytuacji zawiadomienia go przez właściwy sąd o oddaleniu wniosku o ubezwłasnowolnienie oraz o potrzebie ustanowienia kuratora dla takiej osoby.

Kuratelę uchyla się na żądanie osoby niepełnosprawnej, dla której była ustanowiona.

Od wniosku w tej sprawie pobiera się stałą opłatę sądową w kwocie 40 zł.

